

Beleids- en begrotingstoelichting

WERK

Begroting 2027

I. INHOUDSTAFEL

I.	INHOUDSTAFEL	2
II.	KLEMTONEN VAN DE MINISTER	3
III.	TOTALEN BBT	6
IV.	BELEIDSVELDOVERKOEPELEND BELEID	7
V.	BELEIDSVELD I WERK	7
1.	ISE-OVERKOEPELEND BELEID	7
2.	ISE ACTIVERING (WERK)	7
2.1.	Vlaamse Gemeenschap: WEWIS	13
2.2.	DAB's en rechtspersonen: VDAB	15
3.	ISE LOOPBANEN	20
3.1.	Vlaamse Gemeenschap: WEWIS	21
3.2.	DAB's en rechtspersonen: VDAB	24
4.	ISE DUURZAME ARBEIDSMARKT (WERK)	25
4.1.	Vlaamse Gemeenschap: WEWIS	25
4.2.	DAB's en rechtspersonen: VDAB	26
5.	ISE THEMA-OVERSCHRIJDEND	7
5.1.	Vlaamse Gemeenschap: WEWIS	7
5.2.	DAB's en rechtspersonen: VDAB	11
VI.	BELEIDSVELD II COMPETENTIES	26
1.	ISE-OVERKOEPELEND BELEID	26
2.	ISE COMPETENTIES	27
2.1.	Vlaamse Gemeenschap: WEWIS	27
2.2.	DAB's en rechtspersonen: VDAB	29
VII.	APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD	30
1.	Apparaatskredieten	30
2.	Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld	30
VIII.	LIJST MET AFKORTINGEN	32

II. KLEMTONEN VAN DE MINISTER

Gericht hervormen om te blijven investeren in wat werkt

Een gezonde Vlaamse begroting vraagt duidelijke keuzes. Daarom heeft de Vlaamse regering een stevig pad naar een budgettair evenwicht uitgestippeld. Daarbij kijk ik niet alleen naar wat we van de samenleving vragen, maar ook naar de manier waarop de overheid zelf werkt: wat we financieren, hoe we ons organiseren en wat dat oplevert voor mensen en ondernemingen. Binnen het beleidsveld Werk zijn de voorbije decennia verschillende nieuwe premies, cheques en subsidieregelingen naast elkaar ontstaan. Dat heeft geleid tot een complex geheel waarin werknemers en ondernemingen moeilijk hun weg vinden en waarvan ook de overheid de werking en resultaten steeds moeilijker kan opvolgen. De uitdagingen op onze Vlaamse arbeidsmarkt van vandaag zijn dan ook anders dan twintig of tien jaar geleden. Daarom hebben we de verschillende instrumenten beoordeeld. De meetlat is helder: helpt een maatregel mensen aantoonbaar aan het werk, houdt het hen aan het werk of helpt het hen de vaardigheden te verwerven die de arbeidsmarkt nodig heeft? Waar het resultaat onvoldoende kan worden aangetoond, regelingen overlappen of middelen niet nodig blijken, hervormen we, voegen we samen of zetten we de ondersteuning stop. Een subsidie moet haar nut bewijzen.

Ik kies daarbij niet voor de klassieke kaasschaafmethode waarmee overal een beetje wordt bespaard en het kluwen blijft bestaan. We maken gerichte keuzes en vereenvoudigen het beleid structureel. Zo verminderen we niet alleen de uitgaven, maar ook de administratieve lasten voor burgers, ondernemingen en de overheid. Tegelijk versterken we de controle op de besteding van belastinggeld. De vastgestelde fraude bij het Vlaams opleidingsverlof toont aan waarom eenvoudigere en beter controleerbare systemen noodzakelijk zijn. Zo maken we het arbeidsmarktbeleid eenvoudiger, doelgerichter en beter afgestemd op de uitdagingen van vandaag.

De kerntaak blijft: mensen aan het werk helpen en houden

Minder versnippering betekent niet minder gedegen en gericht beleid. Mijn opdracht blijft, in functie van een werkzaamheidsgraad van 80%, mensen die moeilijk aan de slag raken snel en intensief naar werk begeleiden en werknemers ondersteunen om duurzaam aan het werk te blijven. Dat is extra belangrijk nu de werkloosheidsuitkering in de tijd werd beperkt om de houdbaarheid van het socialezekerheidsstelsel op lange termijn te verzekeren. Een sterke VDAB, arbeidsmarktgerichte opleidingen, levenslang leren en ondersteuning om werk te combineren met gezin en zorg blijven belangrijke hefboomen. Ook de jobbonus blijft behouden, want werken moet lonen! VDAB focust op zijn kerntaak: vraag en aanbod op de arbeidsmarkt beter bij elkaar brengen, met bijzondere aandacht voor wie ver van een job staat en voor knelpuntberoepen. Een beheersovereenkomst tussen de Vlaamse regering en VDAB én een nieuwe gedelegeerd bestuurder moeten die focus versterken. We willen bovendien vroeger ingrijpen wanneer een job dreigt te verdwijnen. In plaats van te wachten tot iemand werkloos wordt, begeleiden de sociale interventieadviseurs van VDAB werknemers die hun job dreigen te verliezen. Dit helpt hen om zo snel mogelijk een nieuwe job te vinden.

Een betaalbaar en sociaal gericht dienstenchequesysteem

De dienstencheques blijven bestaan. Ze helpen gezinnen om werk en huishouden te combineren, bieden huishoudhulp en een reguliere job met sociale bescherming en dringen zwartwerk terug. Dit systeem kost de Vlaamse overheid vandaag ruim 1,7 miljard euro per jaar. Zonder ingrijpen zal dat bedrag tegen 2029 oplopen tot 2,1 miljard euro. Om het stelsel betaalbaar te houden, verhogen we daarom vanaf 1 januari 2027 de prijs naar 12 euro voor de eerste 175 cheques en 13 euro voor de volgende cheques, met een maximum van 300 cheques per gezin per jaar.

De meeste gebruikers blijven onder het hogere tarief: een gebruiker koopt vandaag gemiddeld ongeveer 110 cheques per jaar en drie op de vier gebruikers kopen er minder dan 150. Voor eenoudergezinnen, ouders van een kind met een beperking en personen met een beperking of een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden geldt een uitzondering. Zij betalen 12 euro per cheque en behouden de bestaande bovengrens van 2.000 cheques. Zo vragen we een grotere bijdrage bij zeer intensief gebruik, terwijl we mensen beschermen die extra hulp nodig hebben.

Door de hervorming kan de overheid in 2027 naar raming 300 miljoen euro besparen. Om massale voorafgaande aankopen tegen het oude tarief te vermijden, werken we een juridisch onderbouwde overgangsregeling uit waarbij ongebruikte cheques die tussen 1 oktober en 31 december 2026 zijn gekocht, automatisch worden terugbetaald. Ook wordt onderzocht hoe een plafond op bijkomende administratiekosten, die dienstenchequeondernemingen aanrekenen, juridisch robuust kan worden ingesteld. Ook de hoogte van dat plafond wordt onderzocht.

Bij de verdere hervorming van het dienstenchequesysteem bewaken we de betaalbaarheid voor gezinnen, terwijl we ook oog blijven hebben voor de werkgelegenheid en de arbeidsvoorwaarden van de huishoudhulp. Wie door de hervorming uren of werk verliest, moet snel begeleiding en zo nodig opleiding krijgen naar ander passend werk. Met dat doel heb ik ook een taskforce opgericht.

Eenvoudiger en gericht ondersteunen

Ook het opleidingsbeleid wordt eenvoudiger en beter controleerbaar. Het Vlaams opleidingsverlof, de opleidingscheques en het Vlaams opleidingskrediet worden hervormd tot één Vlaams Omscholingskrediet. We richten de Vlaamse ondersteuning hiermee vooral op werknemers die zich willen omscholen naar beroepen met structurele tekorten.

Het traject werkervaring voor leefloongerechtigden via het OCMW blijft bestaan, maar na het traject neemt VDAB de begeleiding naar werk meteen over. De begeleidingspremie aan de OCMW's toegekend in het kader van hun begeleiding binnen het traject tijdelijke werkervaring (inclusief art 60,§7) wordt dan ook stopgezet. Een effectiviteitsstudie¹ toonde namelijk aan dat het traject tijdelijke werkervaring geen aantoonbaar effect had op de tewerkstellingsresultaten van de deelnemers. Er wordt bekeken hoe de regelgeving in verband met het traject tijdelijke werkervaring kan worden aangepast met het oog op administratieve vereenvoudiging. We schrappen de extra Vlaamse premie voor landingsbanen in de social profit. De bedragen van de aanmoedigingspremies bovenop het thematisch verlof in de socialprofitsector worden daarenboven gelijkgeschakeld met de bedragen die van toepassing zijn in de privésector. Om een werkelijke gelijkschakeling te realiseren

¹ De effectiviteitsstudie is terug te vinden op de website van VDAB.

wordt de extra premie voor alleenstaanden in de privésector ook toegekend aan alleenstaanden in de socialprofit.

We versnellen daarnaast de overgang van de oude Vlaamse Ondersteuningspremie naar het uniforme systeem van individueel maatwerk.

De resterende RSZ-kortingen voor een zeer beperkt aantal werkgevers en sectoren worden stopgezet.

De lopende sectorconvenanten, inclusief de addenda Duaal Leren, worden gerespecteerd tot einde duurtijd, midden 2028, maar daarna volgt geen nieuwe algemene ronde.

Ook andere subsidies worden afgebouwd wanneer audits, juridisch onderzoek of de eigen financiële situatie van organisaties aantonen dat verdere financiering onvoldoende verantwoord is.

Een overheid die eenvoudiger en efficiënter werkt

Inspanningen vragen van de burger betekent ook kritisch kijken naar de eigen overheid. We onderzoeken waar diensten beter kunnen samenwerken, hoe medewerkers doelgerichter kunnen worden ingezet en welke gebouwen en infrastructuur werkelijk nodig zijn. Met de uitvoering van de conceptnota "Naar een slagkrachtig en toekomstgericht publiek opleidingslandschap. Krachtlijnen voor de hervorming en versterkte coördinatie van het aanbod" maken we de transitie naar een meer centraal gecoördineerd systeem voor arbeidsmarkt- en ondernemerschapsgerichte opleidingen. Ook veilige en verantwoorde toepassingen van artificiële intelligentie kunnen terugkerend administratief werk verminderen en de kwaliteit van beslissingen ondersteunen.

Door het schrappen van verschillende maatregelen en bevoegdheden binnen het departement WEWIS vermindert het takenpakket van de entiteit. Daarom start de entiteit dit jaar met een concrete bijsturing van haar organisatie, personeelsinzet en werking, zodat de beschikbare middelen gericht worden ingezet op de resterende opdrachten.

Met deze hervormingen brengen we het beleid rond Werk terug tot zijn essentie: mensen aan het werk helpen, hen aan het werk houden en hen voorbereiden op de jobs van morgen. Dit nog steeds in functie van een belangrijke doelstelling uit het Vlaams Regeerakkoord, namelijk een werkzaamheidsgraad van 80% (of meer).

III. TOTALEN BBT

TOTAAL - WERK, excl. apparaatskredieten en programma B

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2026	6.514	21.000	0	2.739.775	2.733.329
Bijstelling BO 2027	1.784	-21.000	0	-424.688	-414.932
BO 2027	8.298	0	0	2.315.087	2.318.397

IV. BELEIDSVELDOVERKOEPELEND BELEID

Niet van toepassing.

V. BELEIDSVELD I WERK

PROGRAMMA TD - WERK

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2026	6.514	21.000	0	2.485.471	2.478.870
Bijstelling BO 2027	1.784	-21.000	0	-416.612	-406.701
BO 2027	8.298	0	0	2.068.859	2.072.169

1. ISE-OVERKOEPELEND BELEID

Niet van toepassing.

1. ISE THEMA-OVERSCHRIJDEND

1.1. Vlaamse Gemeenschap: WEWIS

THEMA OVERSCHRIJDEND, Vlaamse Gemeenschap

(duizend euro)						
	AO			TO		
	BA 2026	evolutie	BO 2027	BA 2026	evolutie	BO 2027
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	6.294	0	6.294	0	0	0
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	21.000	-21.000	0

Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	6.294	0	6.294	21.000	-21.000	0

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2026	evolutie	BO 2027	BA 2026	evolutie	BO 2027
ESR- uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	17.214	-6.260	10.954	14.966	-5.945	9.021
Toelagen (interne stromen (IS))	1.254	290	1.544	1.254	290	1.544
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR- impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	18.468	-5.970	12.498	16.220	-5.655	10.565

Inhoudelijke toelichting:

Bij BO 2027 wordt voor het inhoudelijk structurelement Thema-overschrijdend een budget van 12,5 miljoen euro voorzien. Het grootste deel daarvan, 10,8 miljoen euro, betreft Vlaamse cofinanciering in het kader van lopende oproepen binnen het Europees Sociaal Fonds (ESF). Daarnaast wordt een krediet van 1,5 miljoen euro voorzien voor toelagen aan het Expertisecentrum Onderzoek en Ontwikkelingsmonitoring (ECOOM Werk) en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) in het kader van de werkbaarheidsmonitor.

Interregionale mobiliteit en arbeidsmigratie als sluitstuk

De spanningsratio op de Vlaamse arbeidsmarkt bedraagt 4,37 (oktober 2026). Dit wijst op een aanhoudende spanning tussen vraag en aanbod. Om de arbeidsmarktkrapte aan te pakken, zetten we maximaal in op de beschikbare

arbeidsreserve, interregionale mobiliteit en mobiliteit binnen de EU. Wanneer deze hefboomen onvoldoende blijken om structurele tekorten op te vangen, kan arbeidsmigratie aanvullend bijdragen.

Arbeidsmigratie vormt zo het sluitstuk van het Vlaamse arbeidsmarktbeleid en blijft in 2027 gericht op profielen die een duidelijke meerwaarde bieden voor de Vlaamse arbeidsmarkt. De sinds 2026 aangescherpte regelgeving focust op hooggeschoolden en middengeschoolde profielen die knelpuntberoepen invullen. Kortgeschoolde functies komen niet in aanmerking voor economische migratie uit landen buiten de EU. Hiermee versterken we terug de kern van het concentrisch model zeker gezien de recente beperking van de werkloosheid in de tijd. Met de ingebruikname van de softwareapplicatie VLAMa en de integratie van de aanvragen voor arbeidskaarten in het Uniek Loket beschikken we nu over snellere, meer geautomatiseerde en gedigitaliseerde procedures. Nieuwe aanvragen doorlopen bij de dienst Economische Migratie onverminderd een grondige en kwaliteitsvolle screening, met strenge controles op fraude en misbruik. De digitale verwerking versterkt en automatiseert deze controles. De kost die deze aanpak op het vlak van IT en personeelsinzet met zich meebrengt, wordt megedragen door de nieuwe retributie voor aanvragen van een gecombineerde vergunning.

Vlaanderen werkt daarnaast aan een kader voor gerichte samenwerking met prioritaire herkomstlanden rond het internationaal rekruteren van talent voor gekwalificeerde knelpuntberoepen. Hiervoor werken relevante Vlaamse en federale partners samen. Op basis van een in 2026 voorbereide visie- en conceptnota, die in het vierde kwartaal van 2026 aan de Vlaamse regering wordt voorgelegd, werken we dit samenwerkingskader in 2027 verder uit, met specifieke aandacht voor de voorbereiding van arbeidsmigranten op hun komst naar Vlaanderen en de samenwerking rond terugkeer.

De maatschappelijke impact van arbeidsmigratie in onze samenleving blijft een aandachtspunt. De lokale ondersteuning van buitenlandse talenten en hun gezinnen via de Internationale Huizen wordt geëvalueerd met het oog op een mogelijke structurele verankering. In 2027 worden de bestaande subsidiebesluiten een laatste maal verlengd in afwachting van het decretaal en uitvoeringskader (250 keuro op TB0-1TDE2SC-WT). Daarnaast wordt verder gewerkt aan de operationalisering van het verplichte voortraject voor arbeidsmigranten van buiten de EU, onder meer via gegevensuitwisseling met het Agentschap Integratie en Inburgering (AGII). Het voortraject kan al in het land van herkomst worden gevolgd en is verplicht voor arbeidsmigranten die zich in Vlaanderen vestigen. Vanuit de bevoegdheid Werk zetten we onze schouders mee onder de huisvesting en bescherming van arbeidsmigranten, onder meer via samenwerking met Wonen in Vlaanderen rond woningkwaliteitsnormen en via het versterken van de toegankelijkheid en onderlinge afstemming van meldpunten voor discriminatie.²

Tenslotte bouwen we aan een sterkere kennisbasis voor het arbeidsmigratiebeleid. Door de ervaringen en noden van arbeidsmigranten in kaart te brengen, zetten we een eerste stap naar een meer structurele beleidsmonitoring.

Inzetten op evidence informed werkgelegenheidsbeleid

Binnen deze doelstelling worden op het begrotingsartikel TB0-1TDE2AA-IS de kredieten voorzien voor de financiering van de opdrachten van het Expertisecentrum Onderzoek en Ontwikkelingsmonitoring (ECOOM) vanuit de bevoegdheid voor Werk.

² Binnen het geïntegreerd actieplan van het horizontaal integratiebeleidsplan (GAHI)

Het totale budget dat via toelage aan ECOOM Werk wordt voorzien, bedraagt 1,3 miljoen euro.

De opdrachten betreffen met name het monitoren van de arbeidsmarkt (778 keuro), het uitbouwen van arbeidsmarktprojecties (301 keuro) en het voeren van langlopend onderzoek naar de arbeidsmarkt (205 keuro). De opdrachten zijn gevat in een meerjarenplan en worden voor het werkingsjaar 2027 geconcretiseerd in een jaarplan dat begin 2027 raadpleegbaar zal zijn.

Voor kortlopend beleidsrelevant onderzoek is op begrotingsartikel TB0-1TDE2AA-WT voor 2027 154 keuro voorzien. Evaluaties in het kader van de VCO en ad hoc evaluaties gebeuren op begrotingsartikel TB0-1TDE2AA-WT. De indicatieve planning van VCO-evaluaties en andere studies is te raadplegen in bijlage.

In 2027 wordt er ook een toelage van 256 keuro voorzien voor de SERV voor de realisatie van de werkbaarheidsmonitor, die om de vier jaar plaatsvindt. Hiervoor wordt dit bedrag eenmalig gecompenseerd van begrotingsartikel TB0-1TDE2AA-WT naar begrotingsartikel TB0-1TDE2AY-IS.

We bereiden in 2027 een interfederaal samenwerkingsakkoord voor om de samenwerking rond administratieve data voor werk en sociaal beleid en de wetenschappelijke ontwikkeling van het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming vorm te geven.

Complementair inzetten van Vlaamse en Europese fondsen

Zoals doorheen de verschillende thema's elders terug te lezen is, zetten we ESF+-middelen complementair en versterkend in ten aanzien van het Vlaamse beleid, om zo het rendement voor de Vlaamse arbeidsmarkt en het beleid te maximaliseren. Op het artikel TB0-1TDE2AD-WT is voor 2027 10,8 miljoen euro voorzien waarmee uitvoering zal gegeven worden aan het ESF+ operationeel programma (OP) 2021-2027, door middel van Vlaamse cofinanciering. Door de besparing op de middelen van het Vlaams Cofinancieringsfonds (VCF) wordt in 2027 voor de Vlaamse cofinanciering ook ingezet op bestaande budgetten binnen andere beleidsdomeinen, zodat de Europese middelen maximaal kunnen worden benut.

Een performante bestrijding van fraude en misbruik

Ook in 2027 blijf ik inzetten op een versterkte aanpak van sociale fraude en misbruik. Binnen het Departement WEWIS wordt in lijn met het regeerakkoord ingezet op de integrale handhavingssketen, met aandacht voor zowel ex-ante controles bij de behandeling van dossiers, als ex-post opvolging van inbreuken via terugvorderingen en administratieve geldboetes. Dat deze aanpak loont, bewijst het bedrag van meer dan 16 miljoen euro aan ingestelde terugvorderingen en opgelegde geldboeten op 15 juli 2026.

Relevante begrotingsartikelen:

TB0-1TDE2AA-IS – ONDERSTEUNING TEWERKSTELLINGSBELEID

TB0-1TDE2AY-IS – SERV

TB0-1TDE2AA-WT – ONDERSTEUNING TEWERKSTELLINGSBELEID

TB0-1TDE2AD-WT – EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

1.2. DAB's en rechtspersonen: VDAB

Interregionale mobiliteit en arbeidsmigratie als sluitstuk

In uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst VDAB-Forem ter bevordering van de interregionale mobiliteit van werkzoekenden die eind 2026 ondertekend wordt, wordt in 2027 een actieplan opgesteld.

Daarnaast wordt de samenwerking met zowel Wallonië als het Brussels Hoofdstedelijk Gewest versterkt door op regionaal en lokaal niveau projectmatige afspraken te maken voor specifieke knelpuntberoepen.

Beheersovereenkomst VDAB

In lijn met het Regeerakkoord 2024-2029 worden de strategische richting, doelstellingen, prioriteiten en middelen voor VDAB verankerd in een beheersovereenkomst tussen VDAB en de Vlaamse regering. De beheersovereenkomst afgesloten in het najaar van 2026 heeft een looptijd tot eind 2030. De beheersovereenkomst vormt het ankerpunt waarop de Vlaamse regering en VDAB kunnen steunen wat betreft de kerntaken van VDAB, de middelen, capaciteit en te behalen doelstellingen.

Focus op kerntaken en efficiënter bemiddelen

Door middelen en infrastructuur doelgericht en transparant in te zetten op die taken waar VDAB de grootste impact genereert, wordt de kostenefficiëntie verhoogd. Het kerntakendebat wordt gevoerd binnen de raad van bestuur van VDAB en maakt deel uit van de beheersovereenkomst tussen VDAB en de Vlaamse regering.

Het matchen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt blijft de komende jaren dé belangrijkste kerntaak voor VDAB, waarop maximale capaciteit en middelen wordt ingezet. Het sourcingkader, vastgelegd en indien nodig bijgestuurd door de raad van bestuur van VDAB, bepaalt de algemene principes over wie best geplaatst is voor de uitvoering van de aan VDAB opgelegde kerntaken. Zowel voor arbeidsbemiddeling als competentieversterking wordt de uitvoering verdeeld tussen eigen personeel en partners.

Daarnaast zal VDAB ook meer de prioriteit leggen op het begeleiden van werkzoekenden met een arbeidswens en/of arbeidspotentieel. Op die manier kunnen bemiddelaars en partners van VDAB hun inspanningen in het kader van activering naar werk maximaal omzetten in resultaten.

Besparingen VDAB

Het meerjarig financieel kader afgesproken bij het regeerakkoord voorziet een cumulatieve vermindering van de VDAB-dotatie, beginnend met 20 miljoen euro in 2025 en oplopend tot 80 miljoen euro in 2028 (dit besparingspad werd evenwel bij de BO 2026 versneld naar 2027). Daarnaast werd aan VDAB een bijkomende recurrente extra besparing van 5 miljoen euro opgelegd in 2026, en een besparing van 2,6 miljoen euro in 2027, als aandeel van een Vlaamse overheidsbrede besparing op werkings- en personeelsmiddelen.

Ingrijpen op personeel, werking en investeringen volstaan niet meer om in 2027 een begroting in evenwicht in te dienen. Bijgevolg zullen ook binnen het beleid scherpe keuzes moeten gemaakt worden. Het omvangrijke besparingspad vertaalt zich in het besparingsplan 'Focus op de kern' dat in 2026 door het management en de raad van bestuur van VDAB werd gelanceerd. Dit besparingsplan zet een vergrootglas op de uitgaven van VDAB en kijkt ook naar inkomsten, via vier assen: personeel, werking, investeringen en beleid.

2. ISE ACTIVERING (WERK)

De werkzaamheidsgraad in Vlaanderen steeg van 76,9% in 2024 naar 77,3% in 2025. Om de doelstelling van 80% zo snel mogelijk te bereiken, zetten we versterkt in op het activeren van werkzoekenden en op het bereiken van niet-beroepsactieven.

De activeringsopdracht binnen deze ISE wordt in hoofdzaak opgenomen door VDAB (zie 2.2.). Daarnaast draagt WEWIS bij via een aantal beleidsmaatregelen die de toegang tot werk ondersteunen en activering stimuleren (zie 2.1.).

2.1. Vlaamse Gemeenschap: WEWIS

ACTIVERING (WERK), Vlaamse Gemeenschap

	VAK			VEK		
	BA 2026	evolutie	BO 2027	BA 2026	evolutie	BO 2027
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	138.067	-96.940	41.127	138.067	-97.530	40.537
Toelagen (interne stromen (IS))	559.446	-52.548	506.898	559.544	-54.003	505.541
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	697.513	-149.488	548.025	697.611	-151.533	546.078

Inhoudelijke toelichting:

In 2027 is een totaal budget van 548 miljoen euro voorzien voor activering (ISE 'Activering (Werk)'). Daarvan gaat 506,9 miljoen euro via een toelage naar VDAB. De overige 41,1 miljoen euro heeft betrekking op de activeringsmaatregelen en instrumenten die onder de verantwoordelijkheid van het Departement WEWIS vallen. Dit bedrag is samengesteld uit de jobbonusPLUS (14,5 miljoen euro) en de middelen voor een aantal uitdovende maatregelen (26,6 miljoen euro).

Loonkostsubsidies met beperkte effectiviteit afbouwen

- De Vlaamse regering maakte bij aanvang van de legislatuur de beleidskeuze om loonkostsubsidies met een beperkte effectiviteit versneld af te bouwen. In het kader van het begrotingsevenwicht werd beslist om alle resterende doelgroepverminderingen stop te zetten met ingang van 1/4/2027. Het gaat concreet over:
 - De doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring;
 - De sectorale korting onthaalouders;
 - De sectorale korting werkgeversbijdragen koopvaardij-, bagger- en zeesleepvaartsector en werknemersbijdragen koopvaardij.De stopzetting van de doelgroepverminderingen past in de keuze om loonkostsubsidies met een beperkte effectiviteit en afzonderlijke uitzonderingsregelingen af te bouwen. Slechts ongeveer 3.500 werkgevers, of 0,5% van alle Vlaamse werkgevers, maken gebruik van een Vlaamse doelgroepvermindering. Voor de koopvaardij-, bagger- en zeesleepvaartsector gaat het om ongeveer 1.100 werknemers bij 17 werkgevers. De korting voor bepaalde onthaalouders gaat naar de organiserende instanties, terwijl nieuwe onthaalouders al instromen in een hervormd statuut. Dit levert in 2027 een besparing op van in totaal 51,1 miljoen euro (TB0-1TDE2QA-WT en TB0-1TDE2QG-WT). Onderzoek van Dalle, Verhofstadt en Baert (2024) toont aan dat aanwervingssubsidies een averechts effect kunnen hebben: werkgevers kunnen gesubsidieerde kandidaten negatiever beoordelen, waardoor het financiële voordeel van de subsidie verloren gaat.
- In het kader van de besparingsdoelstellingen wordt ook de uitdoofperiode van de Vlaamse Ondersteuningspremie ingeperkt tot 31/12/2026. We voorzien in 2027 nog wel een jaar de middelen om mogelijke correcties door te voeren op artikel TB0-1TDE2QB-WT.
- De VIA3-middelen voor het Sociaal Fonds voor Sociaal-Cultureel Werk worden structureel bespaard omwille van staatsteunregels en ongunstige adviezen van Inspectie Financiën. Een audit en juridisch onderzoek tonen aan dat een verdere besteding van deze middelen daarom onvoldoende verantwoord is.

Drempels naar werk voor niet-beroepsactieven

- In uitvoering van de conceptnota 'Beleidsdomeinoverschrijdende aanpak om drempels naar werk weg te werken' (VR 2025 1212 MED.0501-1) zal ik in het najaar van 2026 een actieplan naar de Vlaamse regering brengen om, naast de bestaande activeringsinspanningen binnen de bevoegdheid Werk, de hefboomen in andere beleidsdomeinen doelgericht in te zetten om drempels naar werk te verlagen. Het gaat daarbij in het bijzonder over de domeinen gezondheid, beperking, zorgtaken, mobiliteit, onderwijs, taal en integratie & inburgering. De uitrol van dit actieplan is voorzien vanaf 2027.
- In het kader van de verdere aanpak van de drempels naar werk voor niet-beroepsactieven werd de ESF+-oproep 'Duurzaam werk voor vrouwen met een migratieachtergrond – Innovatieve bruggen tussen talent en werkvloer' gelanceerd. De oproep wil innovatieve en overdraagbare aanpakken ontwikkelen en testen om drempels naar werk bij vrouwen met een migratieachtergrond en bij werkgevers in

kaart te brengen en weg te werken. De projecten starten begin 2027 en kunnen lopen tot eind 2028. Door voor deze oproep een budget van 1,0 miljoen euro aan Vlaamse middelen te voorzien als cofinanciering voor Europese middelen, bedraagt het totale oproepbudget voor de volledige looptijd 2,5 miljoen euro. We gaan de werking en het aanbod van Ligo sterker afstemmen op de noden van cursisten en onze beleidsambities. Daarbij behouden we de brede opdracht van Ligo, maar versterken we waar relevant de doorstroom naar verdere opleiding en werk. We zorgen voor een structurele en actieve aanwezigheid van VDAB in Ligo's en CVO's, zodat cursisten rechtstreeks begeleid en doorverwezen worden naar opleiding en werk. Tegelijk stemmen we het aanbod, de aansturing en de financiering sterker af op het behalen van concrete resultaten.

Werken lonend maken

In afwachting van de effectieve doorvoering van de federale hervorming om werk meer te laten lonen die pas in 2029 op kruissnelheid zou komen, blijft de Vlaamse regering de Vlaamse jobbonus en de jobbonusPLUS behouden als instrument om werken financieel aantrekkelijker te maken. Voor 2027 wordt voor de jobbonusPlus 14,5 miljoen euro behouden op TB0-1TDE2QD-WT. Voor de jobbonus is 210 miljoen euro voorzien op het begrotingsartikel CE0-1CDD2DP-WT onder de bevoegdheid Financiën en Begroting aangerekend bij Vlabel. In het vierde kwartaal van 2027 wordt de jobbonus voor het refertejaar 2026 uitbetaald. De loongrenzen voor dit refertejaar werden aangepast, om te garanderen dat wie aan het minimumloon werkt het recht opent op het volledige jobbonusbedrag. Ook in 2027 wordt een top-up toegekend: een vast onveranderlijk bedrag van 50 euro. Wie in 2026 tussen 2.115 euro en 3.154,99 euro verdiende in het eerste kwartaal, tussen 2.190 euro en 3.189,99 euro in het tweede kwartaal, en tussen 2.235 euro en 3.234,99 euro vanaf het derde kwartaal, heeft in 2027 recht op een jobbonus.

Relevante begrotingsartikelen:

- TB0-1TDE2QA-WT - DOELGROEPVERMINDERINGEN SOCIALE ZEKERHEID
- TB0-1TDE2QG-WT - SECTORALE DOELGROEPVERMINDERINGEN
- TB0-1TDE2QB-WT - VLAAMSE ONDERSTEUNINGSPREMIE
- TB0-1TDE2QD-WT - JOBBONUS PLUS

2.2. DAB's en rechtspersonen: VDAB

Aanklappend bemiddelen en matchen van werkzoekenden

Met het oog op een passende dienstverlening en kostenefficiëntie kiest VDAB voor een gelaagde dienstverlening. VDAB voorziet een digitale laag waarin alle werkzoekenden de gepaste digitale instrumenten aangereikt krijgen om passende vacatures te vinden. Daarnaast biedt de Servicelijn aan alle werkzoekenden een persoonlijk aanspreekpunt. Voor niet-zelfredzame werkzoekenden voorziet VDAB in samenwerking met partners in een intensief aanbod van bemiddeling en arbeidsmarktgerichte opleiding (i.f.v. een realistisch jobdoelwit).

In 2027 streeft VDAB naar een optimalisatie en doorgedreven operationele slagkracht van het nieuwe dienstverleningsmodel. Het voorbije jaar werd het dienstverleningsmodel van VDAB grondig hervormd met het oog op de toekomstige

uitdagingen waar de dienst voor staat én als antwoord op de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd.

In eerste instantie maakt VDAB werk van een snelle inschatting en oriëntering. Op die manier krijgen klanten snel en op maat een plan van aanpak aangeboden voor het type dienstverlening dat zij echt nodig hebben en wordt het verdere dienstverleningsspoor bepaald. Voor wie er nood aan heeft, start binnen de 3 maand een individuele trajectbegeleiding.

VDAB geeft in 2027 – samen met WEWIS – ook verder uitvoering aan de conceptnota 'Vlottere en betere indicering en toeleiding naar de Sociale Economie' van de Vlaamse regering. Voor werkzoekenden die nood hebben aan ondersteuning via individueel of collectief maatwerk zet VDAB samen met de werkgeverskoepels en lokale besturen in op een versnelde indicering van burgers met een arbeidsbeperking. Voor de I&T ontwikkeling en implementatie werd in de begroting 2026 3,2 miljoen euro bijkomende middelen voorzien en ook voor de begroting 2027 zal vanuit het beleidsveld Sociale Economie 2 miljoen euro hiervoor toegewezen worden aan VDAB.

Afhankelijk van de noden van de werkzoekende richt het verdere traject zich op specifieke ondersteuning. Heeft de werkzoekende een competentiekloof, dan wordt via een leerweg bepaald welke instrumenten nodig zijn voor competentieontwikkeling, waarna een passende werkgever wordt gezocht en/of begeleiding bij het solliciteren wordt geboden. Doelstelling is om werkzoekenden sneller en efficiënter aan gepast werk te helpen.

In 2027 rolt VDAB ook een vernieuwd en modulair aanbod voor bemiddeling en begeleiding uit in samenwerking met partners. Klanten worden doorverwezen naar een basistraject op basis van hun afstand tot de arbeidsmarkt. Tijdens het traject kan modulair extra flankerende dienstverlening (zoals taalcoaching of werkplekleren) worden toegevoegd. Op die manier versnelt VDAB de start van het traject zonder in te boeten op maatwerk. Er wordt bovendien ingezet op kostenefficiëntie door enkel te betalen voor daadwerkelijk genoten dienstverlening en door rekening te houden met de afstand van de klant tot de arbeidsmarkt bij de financiering van het basistraject. Om de motivatie en slaagkans te verhogen, wordt de klant waar mogelijk zelf aan het stuur gezet bij de keuze van de begeleidingspartner.

Werkzoekenden op weg naar ondernemerschap ondersteunen

Ondernemerschap is een volwaardig activeringskanaal om tot een duurzame tewerkstelling te komen. VDAB zal in 2027 binnen zijn interne capaciteit blijvend aandacht besteden aan de nodige prescreening om gericht te kunnen doorverwijzen naar het ondersteuningsaanbod.

Werk- en zorgtrajecten versterken

Met de werk- en zorgtrajecten bundelen we de expertise vanuit de bevoegdheden sociale economie, werk en welzijn en volksgezondheid om personen die omwille van cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale problemen niet, nog niet of niet meer betaald aan de slag kunnen, optimaal te ondersteunen in hun participatie in de samenleving, indien mogelijk op de arbeidsmarkt. Voor 2027 heeft VDAB voorzien in een budget van 4,4 miljoen euro voor de werk- en zorgtrajecten.

De federale beslissing om de werkloosheidsuitkeringen te beperken in de tijd heeft een belangrijke impact op de deelnemers aan werk- en zorgtrajecten. Deze gewijzigde context werd meegenomen in het wijzigingsdecreet van de werk-zorgtrajecten. In uitvoering daarvan werk ik in 2027, samen met mijn collega-ministers bevoegd voor welzijn en volksgezondheid en sociale economie, een wijziging van het uitvoeringsbesluit uit. Daarmee bereiden we een nieuwe cyclus van activeringstrajecten voor, zodat de toeleiding naar trajecten vanaf 1 juli 2028 kan worden voortgezet.

We vragen ook aan de federale overheid om drempels bij de deelname aan werk- en zorgtrajecten weg te werken. Zo willen we een continuering van deze trajecten bij de overgang van een werkloosheidsuitkering naar een andere uitkering of statuut zoals leefloongerechtigd of arbeidsongeschikt erkend verklaarde personen.

Versterkte controle en versnelde sanctionering

De controledienst van VDAB voert een consequent controle- en sanctioneringsbeleid, ook binnen de context van de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd. Het actieplan 'aanklampende aanpak van werkzoekenden' (VR 14/02/2025) wordt daarom verder uitgevoerd zoals voorzien.

De herwerking van de verweerprocedure zal regelgevend afgerond worden tegen eind 2026 om operationeel te worden vanaf 1 januari 2027. Dit houdt in dat de werkzoekende zelf zal kunnen aangeven welk type verweer hij of zij wil voeren: een verhoor, een schriftelijk verweer of geen verweer. Enkel wie kiest voor een verhoor zal hiertoe nog uitgenodigd worden. Dit vereist een aanpassing van de regelgeving en IT-aanpassingen aan het controledossier.

Daarnaast wordt er ingezet op een snellere uitvoering van de sancties die door de Controledienst worden opgelegd. De termijn van uitvoering van 1 maand wordt ingekort zodra de federale regelgeving hierop is aangepast. De onderhandelingen met de federale overheid hiertoe zijn lopende. Ook om agressie op te nemen in de werkloosheidsreglementering als verzwarende omstandigheid en als aparte inbreuk, lopen de gesprekken met de federale overheid.

Daar waar de opvolging van rechten en plichten een bevoegdheid is van een andere overheid zoals een OCMW of het RIZIV, wordt werk gemaakt van duidelijke regelgeving en concrete afspraken over gegevensuitwisseling in functie van een consequente opvolging.

Tot slot gaan we in gesprek met de andere deelstaten en het federale niveau om, onder andere in uitvoering van het federaal regeerakkoord, de actieve, passieve en aangepaste beschikbaarheid te hervormen naar een ééngemaakte vorm van beschikbaarheid. De beschikbaarheid kan vervolgens op maat van elke individuele werkloze worden toegepast en opgevolgd worden vanuit de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling (Forem, VDAB, Actiris en Arbeidsambt). We ijveren ook voor een éénvormig sanctiekader en vragen daarnaast om agressie op te nemen in de werkloosheidsreglementering als verzwarende omstandigheid en als aparte inbreuk.

Stimuleren van niet-beroepsactieve personen richting werk

Om de Vlaamse werkzaamheidsgraad te verhogen, focust VDAB op het activeren van niet-beroepsactieve burgers. VDAB zet in op een kostenefficiënte bereikstrategie met een doorgedreven samenwerking met (institutionele) partners.

VDAB wil niet-zelfredzame niet-beroepsactieven bereiken die daadwerkelijk baat hebben bij de dienstverlening van VDAB. Dit voorkomt inefficiënt gebruik van capaciteit en middelen, en onrealistische verwachtingen bij klanten en partners. We verwachten dan ook dat organisaties gericht niet-beroepsactieven naar VDAB doorverwijzen, waar ze op basis van een eerste screening arbeidspotentieel detecteren, rekening houdend met andere decretale afspraken. In dialoog met deze partners worden afspraken gemaakt rond toeleiding en gedeelde klanten aan de hand van een afstemmingskader. Ook voor niet-beroepsactieven die zich verplicht moeten inschrijven, streven we naar een eerste inschatting van het arbeidspotentieel door OCMW's/lokale besturen (conform de gezondheids- en billijkheidsredenen) en ziekenfondsen (inschatting categorie 4).

- Samenwerking RIZIV/ziekenfondsen

Vanaf 1 januari 2027 treedt de nieuwe raamovereenkomst tussen RIZIV, ziekenfondsen en VDAB in werking. Deze raamovereenkomst dient de samenwerkingsafspraken aan te passen aan de afspraken gemaakt binnen het protocolakkoord, zoals ondertekend door minister Demir en minister Vandenbroucke, alsook aan een aantal federale wijzigingen met betrekking tot RIZIV-gerechtigden. Dit omvat onder meer de verplichte inschrijving, de verplichte aanwezigheid op het eerste contactmoment bij VDAB, de uitbreiding van de doelgroep route C (i.e. spontane instroom van RIZIV-gerechtigden bij VDAB), doorverwijzing vanuit preventieadviseurs-arbeidsartsen naar VDAB (i.e. route D) en gewijzigde financieringsafspraken gebaseerd op inspanning en resultaten.

VDAB monitort de instroomcijfers in de trajecten, waarbij het de ambitie is dat jaarlijks 17.000 RIZIV-gerechtigden doorverwezen worden naar VDAB vanuit de ziekenfondsen, arbeidsartsen, of spontaan instromen bij VDAB en een groeipad naar minstens 20.000 trajecten in 2029. Daarnaast tracht VDAB om met zoveel mogelijk RIZIV-gerechtigden een individuele trajectovereenkomst af te sluiten uiterlijk zes weken na de inschrijving. Verder pleit VDAB voor een verdere administratieve vereenvoudiging en het digitaliseren van gegevensuitwisseling bij het RIZIV en de ziekenfondsen.

In 2027 wordt verder uitvoering gegeven aan het protocolakkoord dat in het voorjaar van 2026 werd afgesloten met minister Vandenbroucke. De administraties werken ook een samenwerkingsakkoord uit, dat onder andere een verbeterde gegevensuitwisseling moet bewerkstelligen. RIZIV zet de ontwikkeling van een communicatieplatform verder, waarop VDAB en ziekenfondsen kunnen aansluiten (i.e. Professionele Re-integratie Platform).

- Samenwerking lokale besturen/OCMW's

VDAB blijft investeren in een sterke samenwerking met de lokale besturen en OCMW's.

De beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd heeft geleid tot een grotere instroom van leefloongerechtigden bij de OCMW's en een uitbreiding van hun activeringsopdracht. VDAB ondersteunt de OCMW's hierin met een gedifferentieerd aanbod van opleidingen, workshops, lerende netwerken, gerichte communicatie en kennisdeling.

In uitvoering van het decreet rond de verplichte inschrijving van leefloongerechtigden bij VDAB, wordt voor het eerst een samenwerkingsakkoord voorzien tussen de Vlaamse en federaal bevoegde ministers met betrekking tot de activering van leefloongerechtigden. Het wetgevend traject (Vlaams instemmingsdecreet en federale instemmingswet) wordt in 2026 opgestart en zal in 2027 afgerond worden. Het samenwerkingsakkoord zal de basis vormen voor een toekomstig samenwerkingsmodel tussen VDAB en de OCMW's, en de daarvoor benodigde gegevensuitwisseling.

De Vlaamse regering besliste om de begeleidingspremie aan de OCMW's, toegekend in het kader van hun begeleiding binnen het traject tijdelijke werkervaring, stop te zetten. Een effectiviteitsstudie toonde namelijk aan dat het traject tijdelijke werkervaring geen aantoonbaar effect had op de tewerkstellingsresultaten van de deelnemers. In het budgetjaar 2027 wordt 9.350.000 euro bespaard als gevolg van de stopzetting van de begeleidingspremies voor nieuwe begeleidingstrajecten vanaf 1 januari 2027. De beschikbare middelen voor financiering van begeleidingspremies voor trajecten opgestart tot eind 2026 bedragen nog 21 miljoen euro in 2027.

- Samenwerking Agentschap Integratie en Inburgering, Atlas en Amal

In nauwe samenwerking met de partners binnen het beleidsdomein Inburgering – het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB), Atlas, AMAL en het Agentschap Integratie en Inburgering (AGII) – zal VDAB in 2027 de geïntegreerde begeleiding verder operationaliseren en versterken.

- Samenwerking met beleidsdomein wonen

Ter uitvoering van het Vlaamse regeerakkoord en de beleidsnota Wonen, verankert de Vlaamse Codex Wonen voortaan een inschrijvings- en beschikbaarheidsverplichting voor de arbeidsmarkt voor specifieke categorieën van (kandidaat-)sociale huurders. Hoewel het regelgevende traject momenteel nog wordt gefinaliseerd met het oog op de inwerkingtreding op 1 januari 2028, start VDAB al in 2027 met de operationele voorbereidingen. Dit gebeurt in nauw overleg met de partners binnen het beleidsdomein Wonen, waaronder het Agentschap Wonen in Vlaanderen.

- Samenwerking met andere partners

Voor het bereik van nog niet door VDAB gekende niet-beroepsactieve burgers met arbeidspotentieel zet VDAB in op samenwerking met partners. Verschillende partners binnen het ecosysteem kunnen werk bespreekbaar maken binnen hun eigen werking en een doorverwijsfunctie opnemen door niet-beroepsactieve burgers met

arbeidspotentieel toe te leiden naar VDAB. VDAB is ook betrokken bij (lokale) partnerschappen die niet-beroepsactieven met een arbeidswens en/of arbeidspotentieel identificeren, sensibiliseren en enthousiasmeren om stappen naar werk te zetten en zich in te schrijven bij VDAB.

Zo wil VDAB via een versterkte samenwerking met de FOD Sociale Zekerheid en DG HAN personen bereiken met een erkenning van een handicap die een arbeidswens hebben. Ook zet VDAB in op samenwerking met Justitie (federaal), het Agentschap Justitie en Handhaving en partners van de hulp- en dienstverlening rond het activeren van gedetineerden. VDAB draagt op die manier bij tot de uitvoering van het Vlaams Strategisch Plan ter versterking van de re-integratie van personen in detentie, waardoor meer personen in detentie kansen krijgen om te werken en/of een beroep aan te leren binnen of buiten de muren van de gevangenis.

Zichtbaarheid geven aan vacatures

In 2027 zal VDAB zijn netwerk, gericht op het verspreiden van vacatures op de Vlaamse arbeidsmarkt, verder verkennen en verruimen. Het verzamelen van vacatures gebeurt zowel via rechtstreekse melding aan VDAB als via data-uitwisseling met jobboards, uitzendkantoren en rekruteringsbedrijven. VDAB connecteert ook met platformen van andere partners (bv. lokale besturen, Actiris, Forem, Eures) of private organisaties. Hierdoor worden vacatures onder de aandacht gebracht van zoveel mogelijk mensen die werk zoeken en van partners die kunnen toeleiden naar deze vacatures. Daarnaast zet VDAB ook in op het verspreiden van vacatures op andere platformen zoals Port of Antwerp-Bruges en Jobat, en op toepassingen zoals Mijn Burgerprofiel in de gemeente-apps via Digitaal Vlaanderen. VDAB blijft met een open blik naar potentiële samenwerkingen kijken.

Daarnaast zal VDAB in 2027 diverse sporen onderzoeken om het vacatureplatform te vernieuwen en het vacaturemeldingsproces technisch te optimaliseren zodat het voldoende aansluit op de huidige gedigitaliseerde HR-wereld. De rol die AI hierin kan spelen, wordt expliciet mee onderzocht.

Hulp aan werkgevers bij het vinden van geschikt personeel

VDAB heeft voor 2027 de ambitie om de hervorming van zijn dienstverleningsmodel op snelheid te krijgen om zo ook de dienstverlening naar werkgevers te versnellen en versterken.

De hervorming moet zorgen voor nog meer dienstverlening op maat voor werkgevers, met een sterke focus op competentieontwikkeling en jobhunting. Hierbij worden ook werkgevers zonder (zichtbare) vacatures benaderd om bijvoorbeeld cursisten aan een stageplaats te helpen. Werkgevers met vacatures die kansen bieden aan niet-zelfredzame werkzoekenden, kunnen rekenen op extra ondersteuning bij de matching en worden op een meer diepgaande manier ondersteund door VDAB.

3. ISE LOOPBANEN

De verwachte gemiddelde loopbaanlengte in Vlaanderen laat de laatste jaren een stijging optekenen (tot 36,9 jaar in 2024). Tegelijk tonen de meest recente cijfers over werk-privéproblemen aan dat de combinatie van werk en privé een aandachtspunt blijft: in 2023 rapporteerde 12,9% van de werknemers en 29,8% van de zelfstandigen problemen op dit vlak. We zetten daarom in op een arbeidsmarkt die mensen ondersteunt om langer en duurzaam aan het werk te blijven en werk en privé te combineren.

3.1. Vlaamse Gemeenschap: WEWIS

LOOPBANEN, Vlaamse Gemeenschap

	AO			TO		
	BA 2026	evolutie	BO 2027	BA 2026	evolutie	BO 2027
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	220	1.784	2.004	0	0	0
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	220	1.784	2.004	0	0	0

	VAK			VEK		
	BA 2026	evolutie	BO 2027	BA 2026	evolutie	BO 2027
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	1.752.428	- 244.690	1.507.738	1.752.428	- 244.690	1.507.738

Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	1.752.428	- 244.690	1.507.738	1.752.428	- 244.690	1.507.738

Inhoudelijke toelichting:

In 2027 is een totaal budget van 1,5 miljard euro voorzien voor de ISE 'Loopbanen'. Daarvan gaat het grootste aandeel naar de dienstencheques, met name 1,41 miljard euro. Daarnaast is 63,8 miljoen euro bestemd voor het Vlaams zorgkrediet. Het benodigd krediet voor de aanmoedigingspremies, komt op 20,6 miljoen euro. Tenslotte is er voor de nieuwe maatregel loopbaankrediet in 2027 een budget van 9,7 miljoen euro voorzien.

Een toekomstplan voor de dienstencheques

De dienstencheques vormen een belangrijk instrument om werk en privéleven beter combineerbaar te maken. Ze bestrijden zwartwerk en creëren reguliere jobs met sociale bescherming voor kortgeschoolden.

De totale kost voor de Vlaamse overheid bedraagt vandaag ruim 1,7 miljard euro per jaar en zou zonder ingreep tegen 2029 oplopen tot 2,1 miljard euro. Om het stelsel financieel houdbaar te houden, wordt de gebruikersprijs vanaf 1 januari 2027 vastgesteld op 12 euro voor de eerste 175 cheques per jaar en 13 euro voor cheques 176 tot en met 300. Er komt een plafond op gezinsniveau van maximum 300 cheques per jaar.

De nieuwe tariefstructuur houdt rekening met het feitelijke gebruik: een gebruiker koopt gemiddeld ongeveer 110 cheques per jaar en drie op de vier gebruikers minder dan 150, waardoor de meeste gebruikers niet aan het tarief van 13 euro komen. Voor eenoudergezinnen, ouders van een kind met een beperking en personen met een beperking of een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden geldt een sociale correctie. Zij betalen 12 euro per cheque en behouden de bestaande bovengrens van 2.000 cheques.

Deze hervorming kan in 2027 naar raming 300 miljoen euro besparen, op voorwaarde van een juridisch onderbouwde overgangsregeling waarbij ongebruikte cheques die tussen 1 oktober en 31 december 2026 zijn gekocht, automatisch worden terugbetaald. Zo vermijden we dat cheques aan het oude tarief "gehamsterd" worden, wat de beoogde besparing aanzienlijk zou verminderen. Dit brengt het geraamd benodigd krediet voor de dienstencheques op 1,41 miljard euro op het begrotingsartikel TB0-1TDE2RA-WT.

De mogelijke impact op de werkgelegenheid van huishoudhulpverleners was een belangrijk aandachtspunt bij de uitwerking van de hervorming. Een hogere gebruikersprijs kan de vraag namelijk verminderen. Wie daardoor uren of werk verliest, krijgt snel

begeleiding en waar nodig opleiding naar ander passend werk. Er werd een taskforce opgericht om de impact op de sector goed op te volgen en waar mogelijk op te vangen. Ook wordt onderzocht hoe een plafond op bijkomende administratiekosten, die dienstenchequeondernemingen aanrekenen, juridisch robuust kan worden ingesteld. Op basis van het juridische en financiële onderzoek, dat eind 2026 wordt opgeleverd, zal ook beoordeeld worden tot welke hoogte een onderbouwde begrenzing mogelijk is.

We volgen ook in 2027 de kostenevolutie, de financiële gezondheid van de dienstencheque-ondernemingen, de prijszetting en de evolutie van het gebruik nauwlettend op.

Rond arbeidsomstandigheden en de werkbaarheid voor huishoudhulpen werken we in samenwerking met de sector een actieplan uit. We bouwen in 2027 een meldpunt rond de dienstencheques uit als centraal aanspreekpunt voor vragen, klachten en signalen van gebruikers en huishoudhulpen. Dit in samenwerking met de bevoegde federale collega voor Consumentenzaken minister Beenders. Tenslotte engageren we ons om, binnen onze bevoegdheid en in samenwerking met de sector, het gebruik van veilige poetsproducten te promoten en waar mogelijk af te dwingen.

Aanmoedigingspremies selectiever en doelmatiger inzetten

Vanaf 1 januari 2027 wordt voor nieuwe aanvragen geen Vlaamse aanmoedigingspremie meer toegekend boven op het federale tijds krediet voor landingsbanen. De maatregel wordt stopgezet op 1 juli 2027. Onderzoek van UGent en UCL (2016) toont aan dat werknemers met een landingsbaan niet langer actief blijven, maar vaker uitstromen zodra zij recht hebben op vervroegd pensioen. De premie verlengt de loopbaan dus niet. De bijkomende premie was bovendien uitsluitend toegankelijk voor werknemers in de social profit.

De bedragen van de aanmoedigingspremies bovenop het thematisch verlof in de social profitsector worden gelijkgeschakeld met de bedragen die van toepassing zijn in de privésector. We kiezen voor een transparant kader waarin de beschikbare middelen doelgerichter kunnen worden ingezet en alle werknemers gelijk worden behandeld. Om een werkelijke gelijkschakeling te realiseren wordt de extra premie voor alleenstaanden in de privésector ook toegekend aan alleenstaanden in de social profit.

Er wordt voorzien in een overgangsmaatregel, waarbij de oude bedragen van toepassing blijven voor de aanmoedigingspremies waarvoor de aanvraag werd ingediend vóór 1 januari 2027.

Voor het geheel van aanmoedigingspremies voorzien we een budget van 20,6 miljoen euro (TB0-1TDE2RB-WT en TB0-1TDE2RE-WT) wat in 2027 een besparing van 5,3 miljoen euro betekent. Op kruissnelheid wordt een besparing van ongeveer 8,5 miljoen euro geraamd.

Inzetten op loopbaanondersteuning voor werkenden

Op 1 januari 2027 start het nieuwe loopbaankrediet. Met die maatregel krijgen werkende burgers met minstens zeven jaar werkervaring rechtstreeks toegang tot erkende loopbaanbegeleiding via een digitale portefeuille, beheerd door het Departement WEWIS. Het nieuwe systeem verlaagt de drempel tot loopbaanbegeleiding, maakt de dienstverlening kostenefficiënter en ondersteunt tegelijk de verdere professionalisering van de sector. Voor uitvoering van deze nieuwe maatregel voorzie ik in 2027 9,7 miljoen euro op het artikel TB0-1TDE2RF-WT. Ook voor jongeren voorzien we voor het eerst een laagdrempelig aanbod voor loopbaanoriëntatie met Europese middelen, als aanvulling op het bestaande aanbod van VDAB. Dit helpt jongeren om hun competenties en mogelijkheden te verkennen en zicht te krijgen op passende beroeps- en leermogelijkheden.

Relevante begrotingsartikelen:

- TB0-1TDE2RA-WT - DIENSTENCHEQUES
- TB0-1TDE2RF-WT - LOOPBAANKREDIET
- TB0-1TDE2RB-WT - AANMOEDIGINGSPREMIES SOCIAL PROFIT EN PRIVÉ
- TB0-1TDE2RE-WT - AANMOEDIGINGSPREMIES LANDINGSBANEN

3.2. DAB's en rechtspersonen: VDAB

Vanaf 2027 wordt loopbaanbegeleiding opgenomen door het departement WEWIS, in de vorm van het loopbaankrediet. Het bestaande systeem van de loopbaancheques zal in de loop van 2027 volledig uitdoven bij VDAB. In lijn met de aanbevelingen uit het auditrapport van Inspectie van Financiën over de financiering en kostenefficiëntie van loopbaanbegeleiding (juni 2025), werden reeds een aantal hervormingen doorgevoerd aan het bestaande systeem van de loopbaancheques.

Als gevolg van de overdracht dalen de middelen voor loopbaancheques bij VDAB (en de daarmee overeenkomstige uitgaven) met 9,7 miljoen euro. Voor de begrotingsopmaak 2027 resteert nog 1,0 miljoen euro aan uitloopkosten die in 2028 ook zal overgedragen worden aan het departement WEWIS.

De hoge herstructurerings- en faillissementencijfers vereisen intensieve aandacht voor met ontslag bedreigde werknemers die gedwongen de organisatie moeten verlaten. Via de sociale interventieadviseurs en het Sociaal Interventiefonds blijft VDAB zijn dienstverleningsaanbod openstellen ter ondersteuning van deze kwetsbare groep werknemers. De doelstelling van deze dienstverlening is om de getroffen werknemers in staat te stellen om zo snel mogelijk een nieuwe job te vinden, onder andere via een kwalitatief outplacementtraject.

De gespecialiseerde jobcoaching wordt door VDAB verdergezet in 2027. Hiermee biedt VDAB hulp aan personen die het moeilijk hebben om aan het werk te blijven, bijvoorbeeld vanwege een beperking of een gezondheidsprobleem. Via gespecialiseerde jobcoaching krijgen zowel de werkgever als de werknemer ondersteuning bij het zoeken naar oplossingen op maat. In 2027 worden voor het laatst nieuwe trajecten opgenomen door VDAB, vanaf 2028 zal dit worden opgenomen door het departement WEWIS. Daartoe wordt in 2027 een nieuw kader uitgewerkt om werknemers met gezondheidsuitdagingen, bijvoorbeeld (ex-)kankerpatiënten, te

ondersteunen op de werkvloer met het oog op hun duurzame inzet op de arbeidsmarkt.

Voor de opgestarte trajecten in 2027 wordt een totaal budget voor een periode van twee jaar voorzien van 2,6 miljoen euro waarvan 1,1 miljoen euro middelen besteed worden in 2027. Deze middelen (1,1 miljoen euro) worden bij de begrotingsopmaak 2027 aan de begroting van VDAB toegevoegd. In 2028 worden de middelen overgedragen aan het departement WEWIS.

4. ISE DUURZAME ARBEIDSMARKT (WERK)

De meest recente meting van de werkbaarheidsgraad toont dat 51,8% van de werknemers en 52,5% van de zelfstandigen het werk in 2023 als werkbaar ervaart. Bijna de helft van de werkenden ervaart het werk dus niet als voldoende werkbaar. Een arbeidsmarkt waarin mensen duurzaam en werkbaar aan de slag kunnen blijven, is daarom een belangrijk aandachtspunt voor het beleid.

4.1. Vlaamse Gemeenschap: WEWIS

DUURZAME ARBEIDSMARKT (WERK), Vlaamse Gemeenschap

	VAK			VEK		
	BA 2026	evolutie	BO 2027	BA 2026	evolutie	BO 2027
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	17.062	-16.464	598	12.611	-4.823	7.788
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	17.062	-16.464	598	12.611	-4.823	7.788

Inhoudelijke toelichting:

Het krediet voor dit inhoudelijk structurelement bedraagt 0,6 miljoen euro en heeft integraal betrekking op Focus op talent. Aangezien de tiende generatie sectorconvenants loopt van 1 juli 2026 tot en met 30 juni 2028 en de overeenkomstige uitgaven volledig in 2026 vastgelegd werden (TB0-1TDE2SB-WT), is er voor de sectorfondsen geen beleidskrediet nodig in 2027. In het kader van de

sectorconvenants starten we in 2027 de intersectorale werking op. Die vormt een cruciale hefboom om het resultaatgericht partnerschap met de sectoren verder vorm te geven, hen te ondersteunen bij de realisatie van hun engagementen en samenwerking en kennisdeling tussen sectoren te versterken. De tiende generatie zal ook de laatste generatie zijn. In het kader van de besparingen zal het decreet van 17 februari 2023 over de sectorconvenants en de intersectorale convenants in het kader van het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid opgeheven worden, vanaf 1 januari 2029. Uit de evaluatiestudie blijkt het een uitdaging om de impact die de sectoren realiseren via het beleidsinstrument sectorconvenants in kaart te brengen. Er is een beperkt zicht op de dienstverlening van sectorfondsen ten aanzien van de doelgroepen. Het is bijvoorbeeld moeilijk te onderscheiden wat er werd gerealiseerd dankzij de sectorconvenants en wat sectoren vanuit hun bredere werking hoe dan ook opnemen. In die zin kon de effectiviteit van de maatregel moeilijk aangetoond worden.

In het kader van de afbouw van subsidiemaatregelen werd beslist om de 3 miljoen euro subsidies voor werkbaar werk te besparen. In 2027 zal de focus van ons beleid werkbaar werk liggen op een gerichte ondersteuning van sectoren en ondernemingen, in het bijzonder kmo's. Daarnaast wordt er ook een toelage voorzien voor de realisatie van de werkbaarheidsmonitor. Tot het eerste kwartaal van 2027 loopt een externe, onafhankelijke evaluatie van de onderbouwing, relevantie en coherentie van de ESF+-strategie rond werkbaar werk. De inzichten en aanbevelingen dienen als basis voor de verdere programmatie van acties binnen de strategie rond werkbaar werk voor de periode 2027-2029 en de opmaak van het nieuwe NRPP voor de volgende programmaperiode.

Samen met mijn collega bevoegd voor Gelijke Kansen starten we met **praktijktesten** op de arbeidsmarkt op sectorniveau voor sectoren die deelnemen aan de tiende generatie sectorconvenanten. Met de nadruk op sensibilisering zonder culpabilisering. Daarbij worden leeftijd en etniciteit als discriminatiegronden onderzocht. De praktijktesten zullen over een periode van 19 maanden worden uitgevoerd. Naar verwachting zullen de sectorale rapporten, die inzage geven in de resultaten van de (nul)meting, in het voorjaar van 2028 opgeleverd en publiek gemaakt kunnen worden. Voor het uitvoeren van de praktijktesten³ is een budget van 1,3 miljoen euro voorzien. Hiervan wordt 0,8 miljoen euro gefinancierd op Focus op Talent en 0,5 miljoen euro via het ESF+-programma. De middelen hiervoor werden vastgelegd in 2026.

Relevante begrotingsartikelen:

- TB0-1TDE2SC-WT - FOCUS OP TALENT

³ Overheidsopdracht gelanceerd op 30 juni 2026.

4.2. DAB's en rechtspersonen: VDAB

Niet van toepassing.

VI. BELEIDSVELD II COMPETENTIES

PROGRAMMA TI - COMPETENTIES

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2026	0	0	0	254.304	254.459
Bijstelling BO 2027	0	0	0	-8.076	-8.231
BO 2027	0	0	0	246.228	246.228

1. ISE-OVERKOEPELEND BELEID

Niet van toepassing.

2. ISE COMPETENTIES

Volgens de recentste beschikbare cijfers (2025) neemt 45,0% van de 25- tot 64-jarigen deel aan formele of non-formele opleiding, gemeten over de twaalf maanden voorafgaand aan de bevraging. Een versterking van levenslang leren is nodig om mensen toe te rusten voor veranderende competentienoden op de arbeidsmarkt. Daarom zetten we in op een arbeidsmarkt waarin mensen hun competenties gedurende hun loopbaan kunnen ontwikkelen en versterken.

2.1. Vlaamse Gemeenschap: WEWIS

COMPETENTIES, Vlaamse Gemeenschap

	VAK			VEK		
	BA 2026	evolutie	BO 2027	BA 2026	evolutie	BO 2027
ESR- uitgaven (werking en toelagen)	65.411	-11.245	54.166	65.566	-11.400	54.166

(WT), lonen (LO), provisies (PR))						
Toelagen (interne stromen (IS))	188.893	3.169	192.062	188.893	3.169	192.062
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	254.304	-8.076	246.228	254.459	-8.231	246.228

Inhoudelijke toelichting:

Voor het inhoudelijk structuurelement Competenties wordt bij BO 2027 een benodigd krediet geraamd van 246,2 miljoen euro. Daarvan betreft 192,1 miljoen euro een toelage aan de VDAB. Voor het Vlaams opleidingsverlof wordt 42,6 miljoen euro voorzien en voor kwalificerend werkplekleren 7,3 miljoen. Met het overblijvend budget van 4,2 miljoen euro wordt een aantal "kleinere" maatregelen gefinancierd, zoals de opleidingscheques en het Vlaams opleidingskrediet (2,4 miljoen euro), en het Vlaams zorgkrediet motief opleiding (1,8 miljoen euro).

In uitvoering van het Vlaamse opleidingsoffensief werken we verder aan een toekomstgericht opleidingsbeleid dat nauw aansluit bij de noden van de arbeidsmarkt. In het bijzonder houden we rekening met de uitgaventoetsing rond arbeidsmarktgerichte opleidingen. Met de uitvoering van de conceptnota "Naar een slagkrachtig en toekomstgericht publiek opleidingslandschap. Krachtlijnen voor de hervorming en versterkte coördinatie van het aanbod" maken we de transitie naar een meer gecoördineerde opleidingsregie en -aanbod.

Een kwalitatief opleidingsbeleid veronderstelt een goed zicht op de competentiebehoeften van vandaag en morgen. We versterken de competentieprognoses als basis voor het Vlaamse opleidings- en omscholingsbeleid. Naast de verdere ontwikkeling en actualisering van de datagedreven arbeidsmarktprojecties door ECOOM Werk, wordt in 2027 het eerste Vlaamse rapport over toekomstige competentienoden opgeleverd, waarin kwantitatieve data, wetenschappelijke inzichten en kwalitatieve duiding worden samengebracht. De eerste editie zal naast een algemeen overzicht ook een thematische verdieping rond de industrie bevatten. Dit rapport vormt een kennisbasis voor de Ambtelijke Stuurgroep Opleidingslandschap om beleidsaanbevelingen te formuleren en wordt nadien ook breder ontsloten voor opleidingsverstrekkers, sectoren en ondernemingen. Voor de competentieprognoses verwijzen we naar artikel TB0-1TDE2AA-IS, voor 2027 is een bedrag van 293 keuro voorzien.

Tot slot zal ik in 2027 een ontwerp van decreet tot ondersteuning van toekomstgerichte arbeidsmarktcompetenties neerleggen. Dit decreet creëert een kader voor samenwerking tussen de Vlaamse overheid, sectoren, werkgevers- en werknemersorganisaties en ondernemingen. Via dit decreet kunnen zij samen werknemers ondersteunen bij het versterken van toekomstgerichte arbeidsmarktcompetenties. Het decreet draagt zo bij aan een hogere productiviteit

door het menselijk kapitaal binnen ondernemingen te versterken. De focus op toekomstgerichte competenties stimuleert bovendien duurzame loopbanen voor werknemers.

Het Vlaams opleidingsverlof, de opleidingscheques en het Vlaams opleidingskrediet worden samengebracht in één Vlaams Omscholingskrediet. Werkgevers blijven verantwoordelijk voor de gewone bijscholing die nodig is voor de huidige job. De nieuwe maatregel is daarom geen algemene opleidingssteun voor competentieversterking binnen de huidige functie. We beogen hierbij de Vlaamse ondersteuning vorm te geven als een individueel recht van werknemers die zich omscholen naar beroepen met structurele tekorten, waarbij de werknemer een inkomenscompensatie ontvangt voor het loonverlies. We geven de Vlaamse ondersteuning vorm met het oog op het mogelijk maken van omscholing, zowel in het geval dat een werknemer vanuit zijn huidige functie wil overstappen naar een knelpuntberoep als in het geval dat een werknemer reeds in een knelpuntberoep tewerkgesteld is en zijn tewerkstelling combineert met een opleiding. Zo worden de middelen arbeidsmarktgerichter ingezet en wordt het stelsel eenvoudiger en beter controleerbaar. In 2027 wordt de regelgeving voor het Vlaams Omscholingskrediet uitgewerkt, met het oog op opstart van de maatregel op 1 september 2027. Voor deze nieuwe maatregel voorzien we op kruissnelheid 33 miljoen euro. Gelet op de afbouw van de betrokken maatregelen besparen we in 2027 8,1 miljoen euro.

Ondernemingen die werkplekken aanbieden in het kader van duaal leren, kunnen rekenen op financiële ondersteuning via de premie kwalificerend werkplekleren, net als leerlingen die een duale opleiding volgen in het secundair onderwijs via de leerlingenpremie alternerende opleiding. De beschikbare kredieten op begrotingsartikel TB0-1TIE2VE-WT blijven behouden op 7,3 miljoen euro. Deze structurele ondersteuning vormt de basis voor de verdere uitbouw van duaal leren. We zetten in 2027, samen met de partners binnen duaal leren, verdere stappen in de uitvoering van het Actieplan Duaal Leren. Via een nieuwe website en gezamenlijke communicatie-initiatieven versterken we ook de bekendheid en het imago van duaal leren. Daarnaast bereiden we een aanpassing van de regelgeving rond overeenkomsten en de erkenning van werkplekken voor, met het oog op meer flexibiliteit en administratieve eenvoud voor ondernemingen en scholen vanaf september 2027.

In het kader van de besparingen op subsidies werd beslist om de VIVO-middelen voor opleiding in het kader van VIA structureel te besparen. De subsidie vanuit Werk werd in 2025 en 2026 al niet meer uitbetaald omdat een audit en juridisch onderzoek aantonen dat een verdere besteding van deze middelen onvoldoende verantwoord is.

Relevante begrotingsartikelen:

- TB0-1TIE2VB-WT - VLAAMS OPLEIDINGSVERLOF + OPLEIDINGSCHEQUES
- TB0-1TIE2VE-WT - KWALIFICEREND WERKPLEKLEREN
- TB0-1TIE2VF-WT- OPLEIDINGEN IN UITVOERING VAN VIA – VIVO

2.2. DAB's en rechtspersonen: VDAB

Als uitvoerende partner binnen het beleidsdomein Werk neemt VDAB specifieke opdrachten op in uitvoering van de acties uit de conceptnota 'Vlaanderen Leert'. Daarnaast levert VDAB zijn bijdrage aan de uitvoering van de in het najaar van 2026 verwachte conceptnota "Naar een slagkrachtig en toekomstgericht publiek opleidingslandschap. Krachtlijnen voor de hervorming en versterkte coördinatie van het aanbod", om niet-functionele overlap in het arbeidsmarktgerichte opleidingsaanbod te vermijden en om de afstemming op de noden van de arbeidsmarkt te versterken.

VDAB past het eigen aanbod aan competentieversterking ook aan door het inrichten van een korter, meer modulair en wendbaar aanbod. Daarnaast versterkt VDAB de samenwerking met (semi-)publieke en private partners via de sourcingstrategie (verbind, koop, maak), zodat het aanbod van partners beter gestroomlijnd wordt met dat van VDAB.

Als vervolg op de uitgaventoetsing van het beroepsgericht opleidingsaanbod voor volwassenen van VDAB, de CVO's en de Syntra, zal VDAB - onder het trekkerschap van het departement WEWIS en in nauwe samenwerking met het departement onderwijs, Ahovoks en VLAIO - in 2027 onderzoeken hoe het beroepskwalificerend opleidings- en EVC aanbod meer arbeidsmarktgericht ingezet kan worden. VDAB zal daarin vooral een inbreng hebben die gericht is op de organisatie van het beroepskwalificerend aanbod, zodat het ook maximaal een vroege activering naar een tewerkstelling of een vorm van doorgedreven werkplekieren mogelijk maakt, zonder daarbij de kwalificatiemogelijkheden voor de cursist te beknotten.

De VDAB-mastercampussen worden verder uitgebouwd vanuit de filosofie van samenwerking, waarbij VDAB in overleg met partners investeert. In de loop van 2027 zullen de mastercampus in West-Vlaanderen (Roeselare), de mastercampus Antwerpen en het eerste gedeelte van de stadscampus Brussel in gebruik genomen worden.

Deze mastercampussen bieden, naast bemiddelingsactiviteiten ook opleidingskansen aan zowel werkzoekenden als werknemers, leerlingen en studenten, leerkrachten, bedrijven, sectoren en kennisinstellingen.

In 2027 wordt de IBO-hervorming, die op 1 januari 2026 in werking trad, geëvalueerd. Daarbij wordt nagegaan in welke mate de hervorming bijdraagt aan een kwaliteitsvolle en aantrekkelijke IBO voor werkgevers en werkzoekenden. Daarnaast blijft VDAB inzetten op een kwaliteitsvolle uitvoering van de IBO, onder meer via een versterkte opvolging, ondersteuning van werkgevers, ondersteuning van de bemiddelaar en een goede monitoring van de IBO-trajecten. VDAB neemt vanaf 2026 nog het beheer van IBO-plus (kwetsbare werkzoekenden) op zich, hiervoor is in 2027 een budget voorzien van 1,8 miljoen euro.

VDAB hervormt vanaf 1 januari 2027 de vergoedingen voor verplaatsingen en kinderopvang van werkzoekenden die een opleiding volgen. Het bestaande stimuleringsbeleid wordt hervormd om de beschikbare middelen doelmatiger in te zetten en administratieve eenvoud te realiseren.

VII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Apparaatskredieten

PROGRAMMA TA - TB0 - DEPARTEMENT WEWIS

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2026	3.474	2.405	0	74.317	71.572
Bijstelling BO 2027	-753	829	0	807	807
BO 2027	2.721	3.234	0	75.124	72.379

Inhoudelijke toelichting:

Voor de apparaatskredieten is er op dit moment nog geen besparing voorzien. De besparingsmaatregelen, die door de Vlaamse regering voor het overheidsapparaat werden afgesproken, worden bij BA 2027 ingeschreven.

De stijging van de kredieten is voornamelijk het gevolg van de indexering van de loonkredieten (882 keuro - TB0-1TAX2ZZ-LO).

Relevante begrotingsartikelen:

- TB0-1TAX2ZZ-LO – LONEN
- TB0-1TAX2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN

2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld

PROGRAMMA TB - TB0 - DEPARTEMENT WEWIS

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2026	0	0	0	33	1.326
Bijstelling BO 2027	0	0	0	7.385	-1.203
BO 2027	0	0	0	7.418	123

Inhoudelijke toelichting:

De budgetbewegingen op de provisie zijn het gevolg van de uitvoering van de sectorconvenants en een eenmalige bijstelling naar ESF cofinanciering die bij BO 2027 teruggedraaid wordt.

Relevante begrotingsartikelen:

- TBO-1TBE2AL-PR – PROVISIE MAATREGELEN VOOR DE ONDERSTEUNING VAN HET WERKGELEGENHEIDSBELEID

VIII. LIJST MET AFKORTINGEN

ABB	Agentschap Binnenlands Bestuur
AGII	Agentschap Integratie en Inburgering
AI	Artificiële intelligentie
AO	Algemene ontvangsten
AHOVOKS	Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen
BA	Begrotingsaanpassing
BBT	Beleids- en begrotingstoelichting
BO	Begrotingsopmaak
CVO	Centrum voor volwassenenonderwijs
DAB	Dienst met afzonderlijk beheer
DG HAN	Directie-generaal Personen met een handicap
ECOOM	Expertisecentrum Onderzoek en Ontwikkelingsmonitoring
ESF	Europees Sociaal Fonds
ESF+	Europees Sociaal Fonds Plus
ESR	Europees Stelsel van Rekeningen
EU	Europese Unie
EURES	European Employment Services
EVC	Erkennen van verworven competenties
FOD	Federale Overheidsdienst
HR	Human resources
I&T	Informatie en technologie
IBO	Individuele beroepsopleiding
IS	Interne stromen (ESR-aggregaat)
ISE	Inhoudelijk structuurelement
IT	Informatietechnologie
kmo	Kleine of middelgrote onderneming
LE	Leningen (ESR-aggregaat)
LO	Leningontvangsten; lonen (ESR-aggregaat), naargelang de begrotingscontext
NRPP	Nationaal en regionaal partnerschapsplan
OCMW	Openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn
OI	Ontvangsten interne stromen (ESR-aggregaat)
OL	Ontvangsten leningen (ESR-aggregaat)
OP	Ontvangsten participaties (ESR-aggregaat); operationeel programma, naargelang de context
OW	Ontvangsten werking en toelagen (ESR-aggregaat)
PA	Participaties (ESR-aggregaat)
PR	Provisies (ESR-aggregaat)
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid

SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
TO	Toegewezen ontvangsten
UCL	Université catholique de Louvain
UGent	Universiteit Gent
VAK	Gesplitst vastleggingskrediet
VCF	Vlaams Cofinancieringsfonds
VCO	Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VEK	Gesplitst vereffeningskrediet
VIVO	Vlaams Instituut voor Vorming en Opleiding in de social profit
VLAIO	Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen
VLAMa	Vlaamse applicatie voor arbeidsmigratie
VR	Vlaamse regering
WEWIS	Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie
WSE	Werk en Sociale Economie
WT	Werking en toelagen (ESR-aggregaat)